

ΑΛΒΕΡΤ ΣΗΜΕΙΩΣ

Η ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΤΣΑΚΩΝΩΝ.*

B'.

23. Καρακούνι, ἐκ τοῦ Κορακούνι.

24. Κοιλασό. Τσάκ. Τοιάσε, κοιλάς παρὰ τὸ Λεωνίδιον (Deßner 'Αρχ. 9) εἶναι ἀρχαῖον κατὰ τὴν γίζαν (Κοιλο-Grashberger 200) καὶ κατὰ τὴν κατάληξιν (-ασος).

25. Κουβέλας, ὁ, τσάκ. Κιούβεα, θέσις παρὰ τὴν πεδιάδα τοῦ Λεωνίδιον, ἔνθα εὑρονται πολλοὶ λάκοι (Deßner) ἐκ τοῦ τσακωνικοῦ κιούβελας κύβελον, ἐξ οὗ ἵσως καὶ τὸ νεοελληνικὸν κιούβελι (Κοραῆς Δ' 247). Τὸ ὄνομα Κουβέλα ἡ κιούβελος δὲν εἶναι σπάνιον (Τριψυλλία, Εύβοια κ. δ.).

26. Κουνιάλια, τά, θέσις πορὰ τὴν Βασκίναν (Δέφφνερ). ἡ λέξις ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐδὲν τὸ κοινὸν ἔχει μετὰ τῆς σλαυικῆς ὄνοματοθεσίας Κουνινά. Ἡ ρωμανικὴ κατάληξις -άλη εἶχει ἥμας εἰς τὸ νὰ ὑποθέσωμεν καὶ ἀνάλογον γίζαν. ἡ λέξις ἐπομένως ἵσως ἐκ τοῦ λατ. cuneus = σφίν (κούνεος, Στράβων).

27. Κουτσούμπης. Παρὰ τὸ Πραστὸν (Δέφφνερ) = ἀ. Ἑλλ. κούνιμπη. πρβλ. Δεβίλ σ. 52.

28. ΚρύοΝέρι, ἀκρωτήριον μεταξὺ Ἀγίου Ανδρέου καὶ Τυροῦ (Δέφφνερ) πρβλ. Κρυονέριον Ακρωνίας καὶ ἄλλα.

29. Λαγούδι, ὄρος (Λίπη Μορέας Β' 499) λέξις ἐλληνική.

30. Λάκκος, τσακωνιστὶ ἄκο, τμῆμα τῆς ἀκτῆς παρὰ τὸ Λεωνίδιον (Δέφφνερ). λέξις ἐλληνική, πρβλ. καὶ ἀρχαῖας ἐλληνικὰς ὄνοματοθεσίας παρὰ Grashberger (203).

31. Λενίδι, Κυριωτέρα πόλις τῆς Τσακωνίας, ἐπισήμως Λεωνίδιον, τσακωνιστὶ ὁ Ἀγιε Ληδί (Δέφφνερ 'Αρχ. 17), καὶ ὁ κάτοικος Ἀγιελιδζώτης (ενθ. ἀ. 169). Ἡ πόλις ὠνομάσθη ἐκ τινος Ἀγίου Λεωνίδου (πρβλ. Δεβίλ σ. 12). Ἡ ἀρχαιοτάτη μνεία τῆς πόλεως ἀπαντᾶ ἐν χρυσοδούλῳ τοῦ 1293 (ιδ. Byz. Zschr Β' 74). Φυσικῷ τῷ λόγῳ ὁ Φαλμεράγερ θεωρεῖ τὴν λέξιν ταύτην κατὰ τε τὴν γίζαν καὶ τὴν μορφὴν σλαυικήν.

32. Λεούσι, παρὰ τὸ Πραστὸν (Δέφφνερ) ὑποκοριστικὸν τοῦ Λεούσα = Ελεούσα (Ἐλεούσα Μονὴν σύνυθεστέρον).

33. Λουκούς, μονὴ ἐν τοῖς βορείοις μεθοδοῖς τῆς Τσακωνίας. Ὁ Δέφφνερ ('Αρχ. 179) συσχετίζει τὸν Λουκοῦν μετὰ τῆς Ἀγ. Λουκίας ἐν τούτοις ὅρθοτέρα εἶναι ἡ τοῦ Ross ἐτυμολογία ἐκ τοῦ Λύκω. πρβλ. τὴν ἀρχαῖαν ὄνοματοθεσίαν Λυκώ.

34. Λυμπιάδα = ἀ. Ἑλλ. Γλυμπία, Κουρτίου

Πελοπ. Β' 303 (πρβλ. καὶ Bursian Geogr v. Griechenland Β' 135).

35. Τὰ (καὶ ταῦ) Λουριά, θέσις παρὰ τὸν Ἀγίον Ανδρέαν ἡ λέξις Λουριὶ εἶναι ὄνομα θέσεως νεοελληνικὸν συχνάκις ἀπαντῶν.

36. Μάκρη. Μακρὰ κιλιτύς ὄρος (Δέφφνερ, 'Αρχ. 9). ἀξια σημειώσεως εἶναι ἡ μετάθεσίς τοῦ τόνου (νεοελλ. μακρός καὶ μακρύς), πτις ἐν τούτοις καταδεικνύσιν ἴσως τὴν ἀρχαιότητα τῆς λέξεως πρβλ. καὶ ἀρχ. Ἑλλ. Μάκρις, ὄνομα ὅπερ ἀπαντᾷ συχνάκις διὰ τὰς ἐπίμηκες ἔχοντας σχῆμα νήσους (Grasberger 59).

37. Μαλεβό, Οὔτω καλεῖται σημερινὸν ὁ Πάργων, ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ Μονὴ Μαλεβὶ (Δεβίλ, Δέφφνερ) ἡ Μαλεβᾶ (Χωρ. π.). Ὁ Φαλμεράγερ ἐλαφρῶς τῇ καρδιᾷ ἀπόφανται ὅτι «ἡ λέξις εἶναι καθαρῶς σλαυική», πολλοὶ δὲ συνετάχθησαν τῇ γνώμῃ αὐτοῦ, μπόδων περὶ τῆς ἐτυμολογίας τῆς λέξεως μεριμνῶντες· καὶ ἔχει μὲν ἡ κατάληξις σλαυικὴν ἀπίκησιν, δὲν εἶναι ὅμως καθ' ὅλοκληρίαν τοιαύτη, διότι θ' ἀποντῶν μῆλλον κατάληξιν -ο-βο-ν-α-β'. Ἄλλως δὲν δύναματ νὰ ἐννοήσω πᾶς συσχετίζεται ἡ λέξις μετὰ τοῦ σλαυικοῦ μάλ = μικρός (Miklosich Β' 335) λίαν παράδοξον εἶναι τὸ νὰ ὀνομάζονται ὅρος μέγα διὰ τοῦ ἐπιθέτου «μικρός». Φυσικῶτερον εἶναι νὰ συσχετίσωμεν τὸ ὄνομα τοῦτο μετὰ τῆς ἀλβανικῆς λέξεως μάλ = ὄρος, βουνόν, ἀπογῶ δὲ πᾶς οὐδεὶς ἀπεφάνθη τοῦτο¹. Περὶ τοῦ μάλ παρόλ. G. Meyer Alh. Wb. καὶ Alb. Stud. Γ' 78. Τοῖς γνωσταῖς τῆς ἀλβανικῆς καταλείπω τὴν ἐρμηνείαν τῆς κατάληξεως. Ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ τύπου μάλ β' α (Hasdeu bei G. Meyer), ἔχεται, ως λέγεται, ἡ λέξις ἐν τούτοις ὁ Meyer τολμεῖ τὸν τύπον. «Οπως ποτ' ἀνὴ τὸ ὄνομα Μαλεβό δὲν εἶναι σλαυικὸν, ἐνῷ ὑπὲρ τῆς ἀλβανικῆς ἐτυμολογίας συνηγορεῖ καὶ τὸ ἔξις, ὅτι τὸ ἀρχαῖον Ἀρτεμίσιον καὶ ἑτέρα, κορυφὴ τοῦ Ταῦγέτου φέρουσι τὸ αὐτὸν ὄνομα δικιον δὲ παραπορίνως εἶναι ὅτι καὶ τὰ τρία ταῦτα σημεῖα ἔκειντο ἐν ἐδάφει, ἐν φάλλοτε ὡμιλεῖτο ἡ ἀλβανική, ἡ παρὰ τὰ μεθόρια τούτου, ως καταφαίνεται ἐκ τοῦ θυνογραφικοῦ χάρτου τοῦ Φιλιψώνος. Τὸ τσακωνικὸν Μαλεβόν ἀπετέλει ἄλλοτε τὸ μεθόριον τοῦ τσακωνικοῦ καὶ τοῦ ἀλβανικοῦ ἐδάφους. Ἀν τὸ ὄνομα εἶναι ἀλβανικόν, δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀρχαιότερον τοῦ 14ου αἰώνος· οὐδεμίαν πρὸς τοῦτο ἀντιλέγουσαν γνώμην γινώσκω.

38. Μαραθάς, ὁ (τσάκ. Μαρασλάς). Θέσις παρὰ τὸ Λεωνίδιον, οὔτω κληθεῖσα ἔνεκα τοῦ αὐτού ἀθηνῶς φυομένου μαράθρου (τσάκ. μάραθε), Δέφφνερ 'Αρχ. 184.

39. Μαυρίλα, ἡ, ὄρος· ἡ λέξις ἀπαντᾶ ὠδαύτως καὶ ως ὄνομα θέσεως παρὰ τὴν Σπάρτην. Μαυρίλας ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ ἐπ. Φθιώτιδος· κατὰ τὴν γίζαν ἡ λέξις εἶναι ἐλληνική· περὶ δὲ τῆς κατάληξεως πρβλ. Χατζιδάκη Byz. Zschr Β' 270.

40. Μέλανα (Τσάκ. Μέανα)· ἡ λέξις δύναται νὰ εἶναι ἐλληνική (πρβλ. Μέλανας, ἐν Νάξῳ)· ἐν τούτοις καὶ σλαυικὴ τῆς λέξεως προέλευσις κατὰ

*) "Ιδε ἀριθ. 38, σελ. 755—759.

1) Εἰδὼν κατόπιν ὅτι ὁ Φίλιψων μέμφεται τὴν αὐτὴν γνώμην.

τὴν φίζαν καὶ τὴν κατάληξιν δὲν ἀποκλείεται· παραβλ. τὸ σλαυικὸν μὲν (= θέσις ἀβαθῆς), ἐξ οὗ Μελάνε, Μελάνη, Μέλνο Miklosich B' ἀρ. 343).

41. Μισόν ασο(ς), θέσις ἐπὶ δρους, B. τοῦ Λεωνίδιου. Ἀξία σημειώσεως εἶναι ἡ μετὰ τῆς λέξεως Μεθώνα σος συσχέτισις (Δέψφνερ Ἀρχ. 185). προβλ. ἔνεκα τοῦ μετὰ τοῦ ἀρχ. ἐλλ. Μεθώνη καὶ Μηθώνη.

42. Μουστός, ἀλατοῦχον τέλμα B. τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέου (Κουρτίου Πελοπ. B' 374). ἡ εἰκασία τοῦ Ὁργοστάιν (Ausland 1887 σ. 631), διτι Μουστός = μεστός (= ὁ μεστὸς λιμὸν ἢ ἔ. ἀ.) εἶναι μὲν ἐλκυστική, ἀλλὰ ὅμως ἀνεπαρκῆς ὡς πρὸς τὴν δικαιόλογίαν τῆς προφορᾶς· ἡ τοῦ εἰς οὐ μετατροπὴ εἶναι μὲν δυνατή (προβλ. Χατζιδάκη Einl. 105 f.), ἀλλὰ ἡ Τσακωνική κατέχει εἰσέτι τὸ ἀντιστοιχοῦν ἀπίθετον μεστός, ἐξ οὐ μεστού μετονύμου (προβλ. Οἰκονόμη), τοῦθ' ὥπερ καθιστᾶ τὴν ἐργυνείαν τοῦ Ὁργοστάιν ἀδεβαίαν ἀν καὶ γῆς ὄλως ἀδύνατον. Ὡδαύτως δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωμεν ὑπὸ δύσκολης καὶ σλαυικὴν τῆς λέξεως ἑτυμολογίαν (ἐκ τοῦ σλαυ. μόστι = γέφυρα κατὰ τὸν Miklosich B' ἀρ. 358), ἀλλὰ μᾶλλον ἀρχαίαν ἐλληνικήν, ὡς π. χ. ἐκ τοῦ Μύστος (νῦνδος παρὰ τὸν τελματώδη ἀκτὴν τῆς Αιτωλίας).

43. Ξυλοπολιτέϊκα, ἐν τῷ δύμῳ Λεωνίδιου [Χωρ. π.] λέξις ἐλληνική,

44. Οριόνδα, ίδ. Ρέοντας.

45. Ορθοκωστήν, ναός καὶ μονὴ μεταξὺ Πραστοῦ καὶ Ἀγίου Ἀνδρέου, παρὰ τῷ Λίνκ (Γ' 180) καλεῖται Ορθοκοστά, ἐν ἐπιγραφῇ δὲ τοῦ ἔτους 1425 Ἀρτοκοστά (ή) (ιδ. Δέψφνερ ἀρχ. 180), τοῦτο ὥπερ εἶναι μετατροπὴ τῆς προφορᾶς τοῦ Ορθο. Η λέξις εἶναι φυσικῷ τῷ λόγῳ ἐλληνική· περὶ τοῦ σχηματισμοῦ καὶ τῆς σημασίας δὲν δύναμαι νὰ δῶσω ἀκριβεστέραν ἐργυνείαν.

46. Παλιοχώρα ή Παλαιοχώριον.

47. Παλιούμαντρι (ή), θέσις παρὰ τὸν Ἀγ. Ἀνδρέαν (Δέψφνερ)—μάνδρα, λέξις τῆς λαλουμένης ἐλληνικῆς.

48. Παλιόπολι (ή), θέσις παρὰ τὸν Ἀγ. Ἀνδρέαν, ἔνθα καὶ λείψανα ἀρχαίων τειχῶν (Δέψφνερ).

49. Πάπαινα (ή), θέσις παρὰ τὸν Ἀγίου Ἀνδρέαν (Δέψφνερ). ἀνάλογοι ὄνοματοθεσίαι ἀπαντῶσι συχνάκις, ὡς π. χ. Παπάδες, Παππαδάτες κτλ. Ἡ κατάληξις-αινά εἶναι φεβαίως ἡ αὐτὴ μετὰ τοῦ συνήθους ἀνδρωνυμικοῦ προβλ. Παυλαινα=σύζυγος τοῦ Παύλου, Λιάκαινα, Κώσταινα κτλ. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐκ τοῦ παππᾶς σχηματίζεται παππάδια. Ὡδαύτως δὲν εἶναι σπανία καὶ ἡ ὄνομασία θέσις τυνος ἐκ τοῦ ιδιοκτήτου (ὅστις ἐνταῦθα εἶναι η σύζυγος ιερέως).

50. Παραπόρια (τά), θέσις ἐν τῷ πεδιάδι Λεωνίδιου, σημαίνει «τὸ κείμενον ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ» (Δέψφνερ ἀρχ. 172).

51. Πελιά, μηρόν τέλμα παρὰ τὸ Λεωνίδιον, ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐλλ. πηλός (τσακ. πηλέ) Δέψφνερ 179.

52. Πεζιάνη (τὸ) ή Μπεζάνη, θέσις παρὰ τὸν (ἀλλοτε) μονὴν τοῦ Ἀγίου Ιωάννου, ὥτοι ἐπὶ τῶν βορείων μεθορίων τῆς Τσακωνίας. (Ἐπειδὴ η κατά-

λέξις φαίνεται σλαυική (Miklosich A' 95 ἀρ. 30) ίσως δέον νὰ συσχετίσωμεν τὸ πεζό — ἡ μπεζό — μετὰ τοῦ σλαυικοῦ μπεζό (Miklosich B' ἀρ. 51).

53. Πισκοπή, ἐν τῷ πεδιάδι Λεωνίδιου (Δέψφνερ). Επισκοπή, (σκοπιά) συνήθης ὄνοματοθεσία, λέξις βεβαίως ἀρχ. ἐλλ. (προβλ. Grasberger 35. 192). ἡ σημερινὴ τῆς λέξεως σημασία εἶναι διάφορος.

54. Πλατάνα, παρὰ τὸν Ἀγ. Ἀνδρέαν. Πλατάνος, Πλατανάνα, ονάκιον· ἐκ τῆς πλατάνου ὄνομασθησαν πολλαὶ θέσεις ἐν τῃ ἀρχαίᾳ καὶ τῇ νέᾳ ἐποχῇ.

55. Πολιτεΐκα, ἐν τῷ δύμῳ Λεωνίδιου· λέξις πολίτα = πολίτης διατηρεῖται ἐν τῷ τσακωνικῷ, ίδ. Οἰκονόμη.

Πραγματευτή, (Πραγματευτής, Φίλιψων).

57. Πραστός, Πρωτεύουσα τῆς Τσακωνίας, καλούμενη οὕτως ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 18ου αἰώνος (Defrēne Urk.), κατὰ τὸν Λίνκ (Μωρέας Γ' 500) εἶναι παραφθορὴ τοῦ Πραστία (a corruption of Prasiae), τοῦθ' ὥπερ προκαλεῖ ἐνδοιασμούς τραγματικούς τε καὶ γλωσσικούς. Παρὰ τῷ Φραντζῆ (15ος αἰών) σ. 159, τὸ χωρίον ὄνομαζεται Προάστειον. Θέσις τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἀπαντᾶ καὶ ἐν Μαίνα. Ἀκατανόητον ὅμως εἶναι πᾶς ὁ Φαλμεράγερ (α. α. Ο., 65) διαβλέπει ἐν τῇ λέξει ταύτη ὄνομα σλαυικόν. Δὲν ἀγορύμαι ὅτι ἡ μετατροπὴ τοῦ Προάστειον εἰς Πραστό(ς) παρουσιάζει δυσχερείας τινάς. Μήτοι ἄρα τὸ Πραστό(ς) ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ Πραστείο (ή Πράστειο) ὡς μεγεθυντικόν. Προβλ. Καστρί(ον) — Κάστρος κ. ἄ. Χατζιδάκη Einl. 363.

58. Πρέγασος (τσακ. Πρέγασε) Δέψφνερ. Βεβαίως εἶναι ἀρχ. ἐλλην. ὄνομασθεσία. προβλ. τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχαίου ἀττικοῦ δήμου Περγασόν.

59. Προσάτεας, ἐν τῷ Παλιοχώρᾳ, νομὸς λίαν ἐπιζητούμενη, ἐκ τοῦ προσάτον (Δέψφνερ ἀρχ. 178).

60. Ρέοντας, ἀρχαία θέσις, ἀναθερούμενη πᾶν κατὰ τὸν 13ον αἰώνα (Deville σ. 2. 133.) Τὸ ὄνομα συνδέεται πρὸς τὴν ἀρχαίαν θέσιν ὑπὸ τὴν μορφὴν Ὁριόνδα. Παρὰ τῷ Λίνκ (Πελ. 339) ἀναφέρεται τὰ Ρέοντας. Τὸ ὄνομα προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ οὔτω καλουμένου ὑψώματος ἀναβρούσουσι τολλαὶ ὥραῖαι πηγαῖ. Παρὰ τὸ ὑψώματα κεῖται η μονὴ Ρεοντινοῦ (Χωρ. π.) ή Ρονδίνο (Λίνκ. Γ' 505).

61. Ρουσσιαίς, οἱ, παρὰ τὸν Ἀγ. Ἀνδρέαν· η λέξις σημαίνει ἐρυθρὸν ἔδαφος (Δέψφνερ ἀρχ. 169) προβλ. Λατιν. russus, ἐλ. γούσσιος. Ρούσι(ον) ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μαντινείας.

62. Σαββατάκι — ἀκρωτήγιον.

63. Σαπουνακέϊκα, ἐν τῷ δύμῳ Λεωνίδιου, ἡ ὄνομασία προσώπου;

64. Σάρωμα, μονὴ (Λίνκ. Γ' 502) ὄντικόλως φαίνεται συγγενές τῷ σάρωμα.

65. Σερνιάλι (τὸ), ὑψώματα μεταξὺ Τυροῦ καὶ Μελάνας· η λέξις κατὰ τὸν κατάληξιν εἶναι Λατινική η ιταλική (Δέψφνερ 169).

66. Σεβετίλα, ὅρος (Φαλμεράγερ α. α. Ο. σ. 65 Savetla). ίσως ἐκ τοῦ σλαυικοῦ σβέτλ=φῶς (*Miklosich* B'. Ἀρ. 641) (;). Έν τοιαύτη περιπτώσει ὁ Φαλμεράγερ ὄχθος ὑπέθεσε τὸ σνομα σλαυικόν.

67. Σιούδάλα ἡ Σιούδάλα, μικρὸν τελματῶδες ζητημα, παρὰ τὴν Βασκίναν· σημιον εὑροται καὶ μεταξὺ Δελφῶν καὶ Ἀράχωβας. Ὡς ὄνομα θέσεως ἦν ἐν χρήσει ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Εὐσταθίου, παράγοντος τοῦτο ἐκ τοῦ συμβολῆς (ὑδάτων) πρόβλ. καὶ Δέψφνερ 178. Κατὰ τὸν Δέψφνερ ἡ λέξις παράγεται ἐκ τοῦ πολωνικοῦ sznvar = φυτὸν τῶν τελμάτων. Κατ' ἔμε τοῦτο ἀμφιβολον.

68. Σιτανία (χωρ. π.) Σιτανίας (Φραντζῆς σ. 159). Ἡ λέξις ὑπὸ τοῦ Φαλμεράγερ (65) καὶ τοῦ Φιληφόνος (α. α. Ο. 38.) θεωρεῖται σλαυική· κατὰ τὸν Deville ὅμως παράγεται ἐκ τοῦ σίτος, ἵνε τὰν ἐν αὐτῷ ἀγρῶν σίτου. Ἐνεκα τοῦ αὐτοῦ λόγου δινατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς παραγόμενον ἐκ τοῦ σλαυικοῦ σέτιγε = σπορά. ὁ Μίκλοζιχ (B' ἀρ. 577) παράγει τὴν λέξιν ἐκ τοῦ σλαυικοῦ σίτ = κάλαμος. Ἡ κατάληξις συνηγορεῖ ὑπὲρ σλαυικῆς τῆς λέξεως παραγωγῆς, διότι δὲν είναι δινατὸν νὰ είναι ἡ λέξις ἀνδρωνυμικόν, ὡς τὸ Πάπαινα (Ἀρ. 49).

69. Σοχά (ή), μικρὰ κοιλάς μεταξὺ Βασκίνας καὶ Παλαιοχώρας (Δέψφνερ). ἡ αὐτὴ ὄνοματοθεσία ἀπαντᾶ καὶ ἐν Λακωνίᾳ (ἐπὶ τοῦ Ταῦγετου). Ἡ τοῦ Μίκλοζιχ (B' ἀρ. 599) ἐτυμολογία ἐκ τοῦ σόχα = γάδδος, πάσσαλος, δὲν μοι φαίνεται ὅλως βεβαία.

70. Σιντζα (καὶ Σιτζα, Σύντσια), μονὴ παρὰ τὸ Λεωνίδιον, ἐκ τοῦ σλαυικοῦ σένο = χόρτον καὶ λειμών· πρόβλ. Σένικα καὶ ἄλ. (Miklosich B' ἀρ. 571).

71. Σά (Scha) καὶ Σάλα ἐν τῇ διαλέκτῳ τῆς Καστανίτσας (τὸ σαδαέως ὡς τὸ γερμανικὸν sch). ὄνομα ὑψηλοῦ καὶ ἀποκρημνοῦ βράχου· οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ σκάλ-υπο, ὃς φρονεῖ ὁ Δέψφνερ (σ. 9) ἀλλ' είναι ἀνάλογον τῇ λέξει Σκάλα, συγχάτις ἀπαντώσῃ ὄνοματοθεσίᾳ, διπλῶν ἔχοντος τῶν παραγωγῶν, πτοι ἐκ τοῦ σκάλα, δταν πρόκειται περὶ παραλίου πόλεως, ἔχοντος λιμένα, ἢ ἐκ τοῦ σλαυ. σκάλα = λίθος, βράχος (Miklosich B' Ἀρ. 578), πρόβλ. σχάλα = σκόπελος ὑπὸ τὰ ὕδατα, πτοι ὑφάλος (Τζέτζης χιλ. 152 καὶ Miklosich Slav. El. im Ngr.

72. Σοπόρι, πτοι ἔσω πόρος, ὄδος ἐλικοειδῆς ἀπὸ Βασκίνας εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Λεωνίδιον (Δέψφνερ. Ἀρ. 9).

73. Τρίκερι, ἀκρωτήριον πρόβλ. πρὸς τὰ Τρίκερα, νησίδα παρὰ τὴν Ὑδραν καὶ Τρίκερι τῆς ἐπαρχίας Βόλου· ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ τρίκερως=ό τρια κέρατα ἔχων.

74. Τυρός, τσακ. Τυρός (Δέψφνερ) Δερό (κατὰ Λίπκ.), βεβαίως τὸ σνομα είναι τὸ αὐτὸ μετά τοῦ παρὰ Στεφάνω τῷ Βιζαντίῳ ἀναφερομένῳ λακωνικῷ Τυρό (πρόβλ. Bursian Geogr. B' 137).

75. Φούσκα (καὶ Χούσκα), θέσις παρὰ τὸν μονὴν Θρόκοσταν (Δέψφνερ). περὶ τοῦ Φούσκα καὶ ἄλ. ὅμ. ἀρχ, ἐλλ. ὄνοματοθεσίων ἵδε Grasberger 118.

76. Φυλλιτσιά, θέσις παρὰ τὸ Πραστόν, οὕτω

κληθεῖσα ἐκ τοῦ (Δέψφνερ 185) φυλλικη τσακ. φυλίτσε, πτις ἀποτελεῖ αὐτόθι συκνάς λόχμας.

77. Χατζαλίον παρὰ τὸ Λεωνίδιον, «οὗτον κληθεῖσα ἐξ ἀρχοτικοῦ ναϊσκου τῆς Παναγίας Χατζαλίον» (Δέψφνερ 184). πρόβλ. Χατζαλή ἐν Μεσσηνίᾳ καὶ πρὸς ἄλλα ἐκ τῆς αὐτῆς γίζης σχηματισθέντα δύοματα θέσεων, ὡς Χατζαλά γαγα (παρὰ τὸν Μονεμβασίαν), Χατζηλάρη (Θεσσαλία) κτλ. ἐκ τοῦ τουρκ. Χατζῆς = προσκυνητής.

78. Χερούνινσι, βραχώδης λόφος παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Μουστοῦ (Κουρτίου Πελοπ. B' 374)· ὁ ἄλλως συγήθως νεοελληνικὸς τύπος Επρονίνσι καταδείκνυσιν ὅτι ἡ λέξις εἶναι ἀρχαιοτάτη.

Ἐκ τῶν ὄνοματοθεσίων, αἵτινες παράγονται ἐξ ὄνομάτων ἀγίων σημειωτέον ταῦ: Ἄγιος Ἄνδρεας (πόλις καὶ ποταμός) Ἅγιος Βασίλειος, Ἅγιος ἀκρωτήριον, Ἅγιος Δημήτριος, Ἅγιος Νικόλαος, Παρασκευή (ναός) Ἅγιος Ταξιάρχης, ταῦτα δημιουργεῖσαν σχετίζονται πρὸς τὸ ζήτημα πίμων.

Δὲν πρέπει νὰ λημμονήσωμεν δημιουργεῖσαν

79. Βραστά = ἀρχ. λακ. Βρασταί, ὅπερ διεπηρήσθη τοῦ Ιζου αἰδόνος (κατὰ Krause a. a. 83. 303).

(Ἄκολουθη).

ΑΙ ΕΝ ΔΕΛΦΟΙΣ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ.

Κατὰ τὴν τελευταίνην συνεδρίαν τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων ὁ κ. Collignon ἀνέλυσε τὴν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ὑπὸ τοῦ κ. Homolle, διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλ. ἀρχαιολ. σχολῆς, διαβιβεῖσθαι τὴν ἔκθεσιν περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀνασκαρτῶν, συγχρόνως δὲ ὑπέβαλεν ἐξ ὄντος τοῦ κ. Homolle σειρὴν ἑκατὸν φωτογραφικῶν ἀπεικονισμάτων, εἰς τὴν ἔκθεσιν ἐπισυντημένων καὶ παριστῶντων τὰ κυριώτατα τῶν καλλιτεχνικῶν ἥργων, ἀτινα ἀνευρέθησαν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ μαρτίου τοῦ 1894. Αἱ ἀνασκαρφή διενηγήθησαν ἐν τρισὶ τόποις, ἥτοι ἐν τῷ χώρῳ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν τῷ τοῦ θησαυροῦ τῶν Ἀθηναίων καὶ παρὰ τὸ Ελληνικὸν λεγόμενον, ἥτοι ἐν τῷ νοτιῷ τοῦ ιεροῦ χώρου τυμπάτι. Τὰς ἐργασίας δημιύνεν κάτιος ὁ κ. Homolle μετὰ τῶν κ. Κονθέρ, μηχανικοῦ, Μπουργκέ καὶ Περδρίζε, μελῶν τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς σχολῆς. Ὡς ἀρχιτέκτων δὲ εἰργάζεται ὁ κ. Τσουραρέ. Τὰ τῆς ἀνακαρφῆσεως ταῦτης καταγωρίζομεν ὡδεῖ:

Τὸ ἔνω ἀνάχωρα, ἐφ' οὗ ἀνηγέρετο καὶ τὸ ιερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀπεκαλύψθη δι' ἐκγωματώσεως, ἐν τούτῳ δ' εὑρέθησαν τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ καὶ ἀπηλλάγησαν τῶν χωμάτων οἱ ὑπόγειοι διάζδομοι, οἵτινες ἀπετέλουν εἰδος δικτύου ἀπὸ τοῦ ἐνδος ἀκρου τοῦ κτιρίου μέχρι τοῦ ἐτέρου· ἀλλ' ἡ παντελής ἔλλειψις λει-